

[Etunimi Sukunimi]

Sosiaali- ja terveystieteiden
StV@eduskunta.fi

VNS 8/22

Valtioneuvoston huoltovarmuusselonteko

Hyvinvointialueyhtiö Hyvil oy kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston huoltovarmuusselonteosta.

Viime vuosien aikana huoltovarmuuteen ja sen toimivuuteen on kohdistunut uudenlaisia haasteita. Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa on vaikuttanut turvallisuustilanteeseemme, ja sodan aiheuttama pakolaisaalto on haastanut monin tavoin yhteiskunnan eri toimijoita ja näiden välistä yhteistyötä. Covid-19 pandemiaan liittyvät tapahtumat toivat selkeästi esille tarpeet huoltovarmuuteen liittyvien tekijöiden parempaan koordinaatioon ja kokonaissuunnitteluun.

Kuten selonteossa todetaan, huoltovarmuutemme on hyvällä tasolla. On kuitenkin selvää, että varautumisen ja huoltovarmuustilanteen jatkuva päivittäminen on välttämätöntä. Eri toimijoiden yhteistyö ja selkeät vastuujaoit mahdollistavat joustavan ja oikea-aikaisen toiminnan erilaisissa kriisitilanteissa.

Arvioitaessa huoltovarmuuden kokonaisuutta, on samalla arvioitava kokonaisuuteen liittyvien lainsäädäntökokonaisuuksien ajantasaisuutta ja selkeyttä. Esim. Covid-19 pandemia ja siihen liittyvät haasteet osoittivat, että tartuntatautilain ja valmiuslain keinot vastata akuuttiin tilanteeseen eivät kaikilta osin olleet optimaalisia. Siksi uuden lainsäädännön valmistelu pandemiatilanteisiin on ajankohtaista myös huoltovarmuuteen liittyvien kysymysten tarkoituksenmukaisen ja toimivan säätelyn kannalta.

Julkinen sektori osana huoltovarmuutta

Hyvinvointialueet ovat aloittaneet toimintansa 1.1.2023. Sosiaali- ja terveystieteiden sekä pelastustoimen integraatio parantaa mahdollisuuksia toteuttaa

saumatonta toimintaa alueilla myös kriisitilanteissa. Erilaisiin uhkiin varautumisessa merkittäväksi nousee myös kuntien ja kansalaisjärjestöjen rooli. Uusi toimintaympäristö vaatii uudentyypisiä yhteistyömuotoja hyvinvointialueiden kuntien ja kolmannen sektorin välillä. Nämä yhteistyön tavat ovat vasta rakentumassa ja tarvitaan harjoituksia, joilla erilaisiin kriisitilanteisiin reagoiminen saadaan sujumaan saumattomasti. Samoin muiden julkisten ja yksityisten toimijoiden ja hyvinvointialueiden väliset yhteistyömuodot tulee vakiinnuttaa ja niiden toimivuutta tulee myös testata harjoitustilanteissa.

Huoltovarmuuden näkökulmasta niin hyvinvointialueiden, kuntien kuin muiden viranomaisten kyky sopeutua yhteiskunnan häiriöihin ja turvata toimintansa jatkuvuus määrittää vahvasti koko yhteiskunnan ja kansalaisten kriisinsietokykyä. Huoltovarmuuden häiriöt heijastuvat suoraan julkisiin peruspalveluihin ja sitä kautta kansalaisten toimintakykyyn ja yhteiskunnan tilaan. Hyvinvointialueiden resurssit eivät valitettavasti kuitenkaan täysin vastaa huoltovarmuuden ylläpitämisen vaatimuksiin. Siksi jatkossa hyvinvointialueiden perusrahoituksen mitoituksessa tulisi paremmin huomioida kriisivalmiuden ylläpidon ja varautumisen kustannukset sekä resursoida eri toimijoiden keskinäistä harjoitustoimintaa nykyistä paremmin.

Hyvinvointialueyhtiö HYVIL Oy

Sari Raassina
Hallintoylilääkäri